Soest StadtA Fragm. 27

Socs+ StadtA

Fragm. 26

n° 26

Duc ẽpi natura fuit tuis modo recte
Dispensare uelis acnon fugienda petendis
Anni cere tuo nunc rerum labores
Plus hauries malis quã exerde corpore fruis
Deo magis huic uictrices uiuitur lapilli
Si licet hoc loquitur tuum ueterum fons aureus
Ecce atq; etiam melius plene rogare
Adde huc quod mecum sine fuerit gratia uite
Quod nemo habet condit nec quicquid bonitas
Altar habet

Lucifer
egebat hic mos ẽt ubi equos mercant apros
In foro canum mensa fuerit ursipe decora
Olli fuit pedes emptor induat hiatus
Quod iuuenes ciuem breue qui capit ardua cerui
Hoc illi prius corpore optima lucri
Quorum plene oculis ripa cecidit illa
Cui pallida
Spurg natura breui latere ac pede longo
Matrone preter faciem nil cernere possis
Cerua nicatis demissa ueste tegetur
Ut dicta perfecto carmen data namq;
Hoc facit infantum multis ubi tum offucum repellit
Cutodes leuem ruinis fluxere paralisi
Ad talos fola demissa structa palla
Hora nihil obfuit chori nisi prece uidere

Silvestris

Soest StadtA fragm. 27

Ut nudam. ne crure. malo. nesc pede turpi

M cum possis oculo latus. an tibi manus

I nsidias fieri precium q' auellier amer.

Q uam merce ostendi. lepore uenator uitalta

I nnue scerre. possum sic tangere nolu

C antat. crappone meuse amor huic similis na

S mans uolat. immensa posita effugientia capte

H is uersiculis speras tibi posse dolores

A rque ipsum curas grauesc aperiore pectu

I llam post paulo sed plures si ereuerit ur

G alus hanc philodeii at sibi neq. magne

S ed precio neq. cuncterur cume uissa nec

C andida rectaq. sit munda hac ten. uncrpiter

N ec magis alba uolet qua dor nauum uiden

h ec ubi supposun dextro corpus michi leuu

J lia exegeria et dorion quodlibet illi,

N ec uereor melium sua cuique recurre

30,5 x 20,3 cm

Horaz

Soest Stadtarchiv Fr. 27

Soest, Wiss. StB Fragm. 27

Horaz Sat. 1, 2, 24-127

c. 2

Gregor d. Gr.
Hom. in evang.
II 39, 8, PL 76
Sp. 1299C–1300C

Soest, Stadt A

Fragm. 326

bqtandum. quā fabriduſ. quam ſtri
uſ. ſua innobiſ opera requirens indic
ri exuit princeps huius mundi uoni
ſi cuā ad dm carne morientē uenit.
in nullo aliquid quctuq; inquo in
uenire nihil potuit. Qd itaq; nos miſeri
cturi. quid acturi ſumuſ. qui innu
era mala cōmiſim. Quid reſponſi ad
erfano. & multa ſua innobiſ inuenien
opera dicam. niſi ſolū qd nobiſ ē cer
ū refugium. ſolida ſpes. quia unū cū
lo facti ſunt. unquo princeps huius
undi & ſuū aliquid requiſiuit. & in
uenire minime potuit. qm ſoluſ ē inē
nortuoſ liber. Et a peccati ſeruicio
am uocati libertate ſoluim. quia ei
ſe uere liberē unim. Conſtat enim
ſe negare poſſumē ſe uocacū farem
tua princeps huius mundi habet in
obiſ multa. ſed tam mortiſ nrę ti
ſe rapa re nualē. quia
muſ. inquo nha
p deſt. qd ei
ofidē un
iungam
ſi qdicit
ſit irregnu
do
aqua quę ſe
ra dicuam
ſal ſurgentia
reda opera
ſſi
ſerunt. Ureq

enim alię redęptoris nri membra offen
mur. niſi inhorendo & compatiendo
proximiſ. Sed qua adamorē dei &
pximi plerūq; corda audientiū pls
exempla quā uerba excitant. ea
ſa ire indicare ſtudeo. qd ſi quiſpiā
ſit. filiuſ mſ epiphaniuſ diaconuſ ſan
ctę prouincię excruſ. in uicina ei
ecclię ſolet narrare mira eius.
Aut enī qd inea quida martyrū
nomine. uię ualde uenerabis mo
nachuſ fuit. q exſuo monaſterio
uſtationiſ grā ad aliud monaſteri
um tendebat. cui ſpūalis pā erat
pergens itaq; ipſum quendā quem
denſis uulneribꝫ elephantiā morbꝫ
pmembra fedauerat. inuenit inua
uolentē ad ſuū hoſpiciū redire. &
pre aſſiduitate infirmitatis. Ipſe uero
timere ſe habere phibebat hoſpita
um. quo iſde martyriuſ monachoꝫ
ire feſtinabat. Ille aute dū adhuc le
pſi taſſitudine miſeratuſ. pallium quo
uebatur humerā primuſ pectit. &
expandens ac deſup leproſum poſu
it. eiq; ſuo pallio circūdans hu
meru leuauit. ſeciq; reuertens de
ruit. Eiq; iam monaſteriū forte
propinquare ſpūalis pater audie
naſterii magnuſ clamare uocibꝫ
cepit. Currite. iam uaſa monaſte
rii uſ aperite. quia ſc martyris
uentu. dnm portabit. Cerni
uero ut martyriuſ adhuc

nuſ cōmemorans inter cetera ſerm
bat. Si ego iam uros paſtoꝛ dns & ma
giſter. & uos debetis alter alterius la
uare pedes. Quanuſ etiā uerbo miniſ
trandi poſſunt omia quę ds in carne
geſſit imitari. nā & ipſum ſui ſangui
nis ſacramū. ministrandū nobis
ſe effundere ſignificat. cui dicit. Sic
ſi quiſ hominiſ nūcupt ministrari ſed
ministrare. & dare animā ſuā redēp
tionē pro multis. Et hoc quoq; ma
tris ecclię capitū ministrandi genuſ
imitandū ostendens. ut non ſolum
mūdi cordis. demoſinę doctrinę ſalu
taris. ſpūalis exemplū ministeria frib;
impendam. uerū etiam ſicdlę pro ipſis
animā ſuā poſuit. ita & noſ pro illius
animaſ ponere ducam. Ille aute eius imi
qui pmanſiſtis mecū intemptationib; mei.
Et ego diſpono uobiſ ſic diſpoſuit mi
pater mī regnū. Non inchoatio penitē
tię ſed pſeuerantia eternę ſalutis gra do
natur. Quia nimirū pſeuerantia quę alio
nomine conſtantia uocat robur quod
iam de fortitudine nūcupat. cuncta nūq; ue
ra diuerum ecclīa uirtutū. quę cū be
ne recta & firma eſſent. nihil ē eorum
nihil uanuſ bonis moribꝫ. Qui ſi aliq de
ea impulſu ubinc. nō ſola labat. omia
eius prorſus animi bona ſimul corruunt.
Sic g pater diſpoſuit filio regnū. quē
ubi obedientē uſq; ad mortē. mortē
aute crucis cognouit. & donauit illi

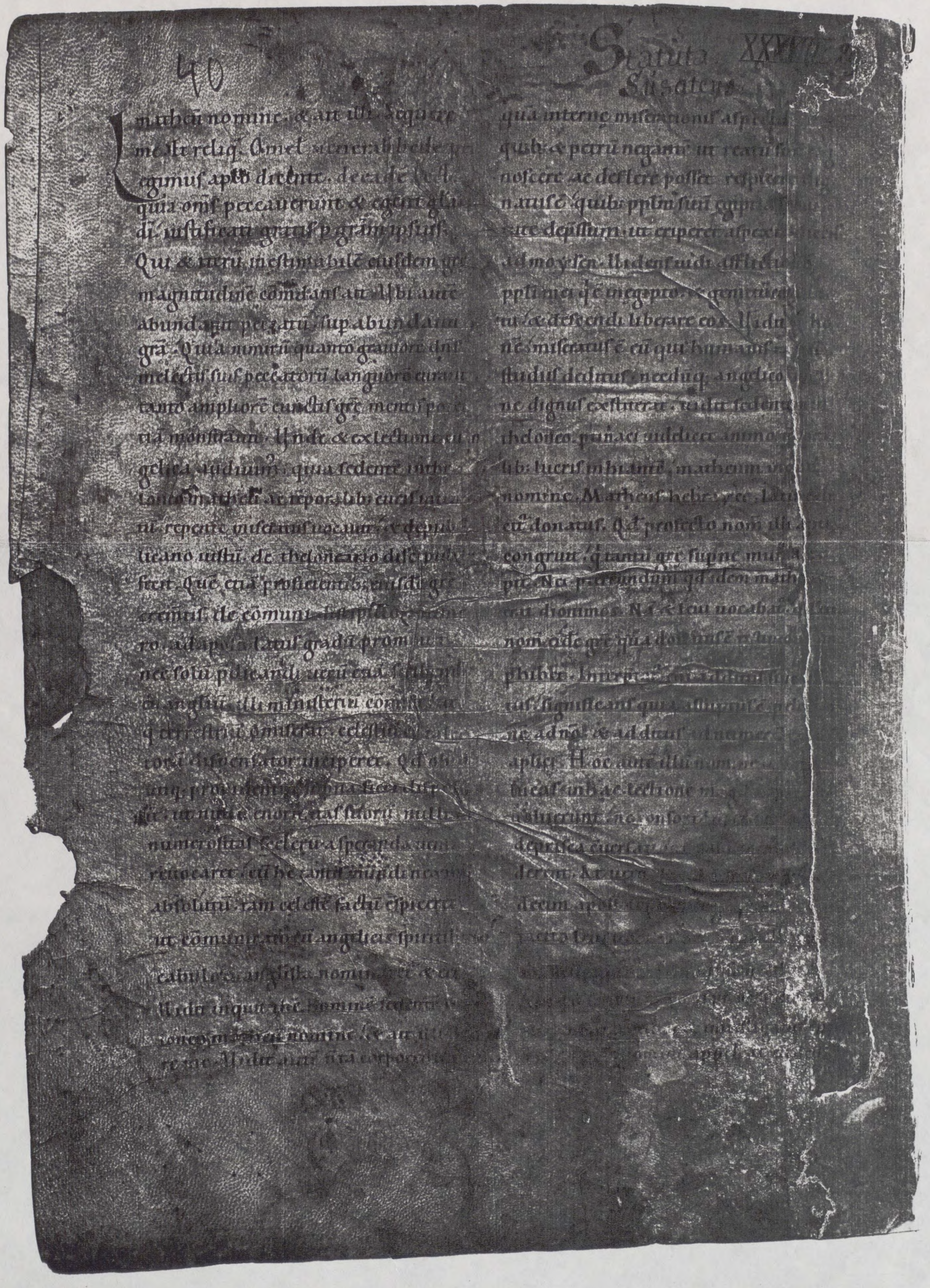
nom. qd eſt ſup omē nomē. Ille & filiuſ
pmanentiſ ſecū inceptationib; eternū
ęt ad regnū. Si enī cōpaſſiui facti ſum
ſimilitudini mortiſ eius. ſimul & reſurre
ctionis erim. A cuius ſublimitate pmiſi
iudaſ infidis excipit. Nam & antequā
hęc dns diceret. exiſſe credendus ē. q
nīmodo pmanere eius illo intemptationib;
ſperant. uerū ipſos tēptationi uinci aut
cors. Excipiunt & illi q audiuiſ inceptos
ſibiliſ ſacramū uerbis abierunt retro
& iā n eius ambulabant. Nonenim
recedentes a dno nisi quousq; permanendo
redierunt. potuere ſaluari. Ut ed dns &
bibatis ſup meſā meā in regno. Mensa
hęc propoſita omib; ſcis ad fruendū ce
leſtis & qsa uitę. eis; potq; ille deſi
as dicit. Beati q eſuriunt & ſitiunt iu
ticiā. qm ipſi ſaturabunt. Fruendę ſci
licet olim deſiderato & amato quadio
uem & eculi boni. Et ſedeatis ſup thro
nos iudicantes duodecim tribꝫ iſrl. Hęc
est ilia quā pſalm canit. in mutatio dex
tę excelſi. ut q nē humil eſſet. diem
manifeſtare eſſent. te ſup dni miſſe ſuſtine
mus ppetuę dapibꝫ alamur. Quo hic intēpta
tionib; iniuſte iudicati. cū dno p maneā.
illuc eū eo ſup tēpatore ſuos iuſti iudi
ces uenturi. Et quanto huc mundo
magna humilitate deſpecti ſumus. tanto
illic accepti ſedili maiore culmine
potiamur exerciamur. Inmanu S. Anſchar
mitte t. ipſi. Et hoc ſcr. S. Anſchario
Ut deus tbe homine ſedente introducto

Beda,

Soest, Stadtarchiv
Fragm.
326
Greg. M. Hom. in ev. II 39 c. 7
PL 76 Sp 1298C - 1299C

326

Beda, Homiliae II 22, PL. 94, Sp. 249A-251D

Fr. ya. 326
Homiliar
12. Jh

Scest
Stadt A Fragm. 303

ro autem factum esset. uenit quida homo diues ab ari
mathia nomine ioseph. qui & ipse discipulus erat ihū.
ic accessit ad pylatū. & petiit corpus ihū. Tunc pilatus
ussit reddi corpus. Et accepto corpore ioseph involuit
lud in sindone munda. & posuit illud in monumento
io nouo. qd excederat in petra. et advoluit saxū mag
um ad ostiū monumenti. & abiit. Erat autē ibi ma
ia magdalena. & altera maria. sedentes contra sepulchrū.
Altera autē die quę est post parasceuen. conuenerūt prin
ipes sacerdotū. & pharisei ad pylatū dicentes. Dne. re
ordati sumus qa seductor ille dixit adhuc uiuens.
ost tres dies resurgā. Iube ergo custodiri sepulchrū. usq;
n diem tertiū. ne forte ueniant discipuli eius. & furen
ur eū. & dicant plebi surrexit a mortuis. Et erit nouus
mus error. peior priore. Ait illis pilatus. Habetis cus
odiam. ite custodite sicut scitis. Illi autē abeuntes. mu
lierūt sepulchrū. Signantes lapidem. cum custodibus.

[illegible] in properium expectauit cor meum. & miseri am & sustinui qui simul
[illegible] mecum starent. & non fuit consolantem me quesiui. & non inuenerunt
[illegible] dederunt in escam meam fel. & in sitim meam potauerunt me aceto.
[illegible] Fiat mensa eorum coram ipsis in laqueum. & in
[illegible] deus quoniam inquierum a
[illegible] Amen. V Aduersum me
[illegible] bant in porta. & in me psal
[illegible] bant qui bibe bant in num. Vt quid uero ora
[illegible] tio mea ad te domine tempus
[illegible] Sec.

oncede qs dne ut oculis tuę maiestatis munus oblatū.
ę gratum nobis deuotionis obtineat. & effectu beatę pen
itatis acquirat. Per dnm. Oratio dominica. Qui

Freja. 303
Missale
12. Je

Trapu. 303

unde mar ſorichat inde uita reſurgeret æ qui in lig
unctus in ligno quoq; uinceretur: p̄ expon dñm nr̄m
ſer quē maieſt. cō Pater ſi non poteſt hic calix tranſire niſi b
illum fiat uoluntas tua. Poſt cō. Per huius dñe operatio
myſteria uicia nr̄a purgentur: æ iuſta deſideria cōpl
udica domine nocentes me & impugnantes me apprehende ſcutum
arma æ ſcutum æ exurge in adiutorium meum domine uirtus ſalu
me æ. Effunde framea æ conclude aduerſus eos qui me pſequuntur

Oa qs omps ds ut qui in tot aduerſis ex nr̄a infirmi
deficimus: intercedente unigenti tui filii paſſione
ſpiremur. Eunde dñm. Lectio Eſaie pphete
In diebus illis. Dixit eſaias: Dns ds aperuit mihi a
rem. ego autē non contradico. retroſū n̄ abij. Corpu
meū dedi p̄cutientib⁹ æ genas meas uellentib⁹. faciem
meā non auerti. ab increpantib⁹ æ conſpuentib⁹ in me
Dns ds auxiliator meus: ideo n̄ ſum confuſus: ideo poſ
faciem meā ut petrā durissimā. æ ſcio quō n̄ confund
iuxta ē qui iuſtificat me. quis contradicet mihi? Stem
ſimul. Quis ē aduerſarius meus? accedat ad me. Ecce d
ds auxiliator meus. quis eſt qui condempnet me? Ecce
oms quaſi ueſtimentū conterent tinea comedet eos.
Quis ex uobis timens dñm. audiens uocē ſerui ſui? Quis
ambulauit in tenebris. æ non eſt lum ei? Speret in no
mine dñi. æ innitatur ſup ds ſuo. ℟ Exurge do
mine æ intende iudicium meum deus me us æ dominat
meus in causam mea am. Effunde framea æ con
du de aduerſus e of
qui me perſequuntur. Scdm Iohannem.

Ante ſex dies paſche uenit ihc bethania ubi
fuerat lazarus mortuus. quē ſuſcitauit ihc. fecerū

Co autem ordine sic p.c
to. prbr accipiens infantes
a parentib' exe sicut iustū
est. a abeis rogat'. sub tri
na mersione. Primū mas
culos. t' post modū femi
nas. nominando baptizet
his uerbis. ℣. Vis bapti
zari. e. R/ Ybo. Baptizote.
in nomine patris. t' mergat
semel. t' filii. t' inferat
secundo. t' spūs scti ter
tio mergat. Sed ad hoc
in modū crucis facere me
mento. Primū uero nom
entale plagā infer infan
tē pectib' extensis in occi
dentale plagā. Secundo
in dextrā. qd' ē in australe
plagā. Tertio in sinistrā. hoc
ē in aq̄lonare pastē. Cū au
infantes eleuati fuerint
a fonte. cōp.ater singulos.
accipiens eos. habeat imā
cubā pectib' infantis adhuc
in aqua consistentib' donec
prbr chrisma requirens.

pferat. interim quoq; ista
dicens. Dñe omps pater
dñi nri ihu xpi. q̄ te regge
nerauit ex aqua. a spū sco.
quiq; dedit tibi remissio
nē omiū peccatoꝝ. Hoc
prbr faciens sig.u crucis
cū chrismate in nectē in
fantis. a eū nominans. ita
dicat. Ipse te linit chris
mate salutis in xpo ihu
dño nro. in uitā eternā. Am
Post hec ponens cappā sup
caput ei. a eū nominans
sic dicat. ℣. Accipe cap
pā uestē candidā. quā
a nīma culatā. quā pfe
ras ante tribunal xpi. in
nomine sce trinitatis. Am.
Tunc demū extrahat infans
foras cubellū. a stans in illa
die usq; dū missa pcelebrat.
quanti sint in ecclā maneant. Post missā aut
quā sumunt corpus et san
guinē dñi. hy orationes
dicant sup infantes nouī

tentem et creatorem caeli et terrae? Resp.: *Credo. Credis et in Iesum Christum filium eius unicum dominum nostrum, natum et passum*? Resp.: *Credo. Credis et in spiritum sanctum, sanctam ecclesiam catholicam, sanctorum communionem, remissionem peccatorum et vitam eternam post mortem*? Resp.: *Credo.*

374. Post talem responsionem, episcopus vel presbiter faciens crucem cum oleo inter scapulas et in pectore infantium et eos nominans ita dicat: *Ego te lineo oleo salutis in Christo Iesu domino nostro in vitam eternam. Amen.*

375. Deinde accipiat infantes a patrinis vel matrinis, baptizat masculos, deinde feminas, sub terna submersione, tantum sanctam trinitatem semel invocans ita dicendo: *Vis baptizari*? Resp.: *Volo. Et ego te baptizo in nomine patris*, et intinguat semel, *et filii*, et inferat secundo, *et spiritus sancti*, et mergat tertio.

376. Sed et hoc in modum crucis facere debet, primum in orientalem plagam vertat caput infantis, pedibus in occidentem extensis. Secundo in australem, tertio in aquilonalem partem.

377. Cum autem infantes elevati fuerint a fonte, patrini vel matrinae singulorum accipientes eos habeant intra baptismum pedibus infantum ad-

terrae? Resp.: *Credo. Credis et in Iesum Christum filium eius unicum, dominum nostrum, natum et passum*? Resp.: *Credo. Credis et in spiritum sanctum, sanctam ecclesiam catholicam, sanctorum communionem, remissionem peccatorum, carnis resurrectionem et vitam aeternam*? Resp.: *Credo.*

375. *Vis baptizari*? Resp.: *Volo.* Et acceptis infantibus a parentibus vel patrinis eorum, baptizant eos sub terna mersione, tantum sanctam trinitatem semel invocantes ita dicendo: *Et ego te baptizo in nomine patris*, et mergit semel, *et filii*, et mergit iterum, *et spiritus sancti*, et mergit tertio.

377. Ut autem surrexerint a fonte, illi qui eos suscipiunt, levantes ipsos infantes in manibus suis, offerunt eos uni presbitero. Ipse vero presbiter fa-

377-378. *Pontif. rom. XIIe s.*, XXXII, 26 (Andrieu 246).

huc in aqua consistentibus donec episcopus vel presbiter chrima requirens faciat crucem cum pollice in vertice eorum ita dicendo:

378. *Deus omnipotens, pater domini nostri Iesu Christi, qui te regeneravit ex aqua et spiritu sancto, quique dedit tibi remissionem omnium peccatorum*, hic faciat crucem cum chrismate in vertice infantis et eum nominans dicat, *ipse te liniat chrismate salutis in Christo Iesu domino nostro in vitam aeternam. Amen. Pax tibi.*

380. Post haec ponat cappam super caput eius et dicat: *Accipe cappam, vestem candidam sanctam et immaculatam quam praeferas ante tribunal Christi in nomine sanctae trinitatis. Amen.*

cit de chrismate crucem cum pollice in vertice eorum ita dicendo:

378. *Deus omnipotens, pater domini nostri Iesu Christi, qui te regeneravit ex aqua et spiritu sancto, quique dedit tibi remissionem omnium peccatorum, ipse te linit chrismate salutis in Christo Iesu domino nostro in vitam aeternam.* Resp. *Amen.*

379. Et[1] sunt parati qui eos suscepturi sunt cum linteis in manibus eorum et accipiunt ipsos a pontifice et presbiteris vel diaconibus qui eos baptizant. Pontifex vero egreditur a fonte in sacrarium habens ibi compositam sedem, vel in ecclesia ubi voluerit, et sedet in ea, ut cum vestiti fuerint infantes, confirmet eos.

380. Et deportantur ipsi infantes ante eum et dat singulis stolam candidam et chrismale et decem siliquas dicens orationem: *Accipe vestem candidam et immaculatam quam praeferas ante tribunal Christi in vitam aeternam. Pax tibi.* Resp.: *Amen.* Et sic vestiuntur.

379. [1] Et sunt parati ... confirmet eos] *om. hic.* C; *cf. tamen infra sub n.* 381

378. *Sacram. Gélasien* I, 44 (Wilson 86; Mohlberg 74); *Hadrianum* (Lietzmann 54).

380. *Pontif. rom. XIIe s.*, XXXII, 27 (Andrieu 246).

C

381. Ut [1] autem infantes sublevati fuerint a fonte sint parati qui eos suscepturi sunt cum linteis in manibus eorum et accipiunt ipsos a pontifice et presbiteris vel diaconibus qui eos baptizant. Pontifex vero regreditur a fonte in sacrarium habens ibi compositam sedem vel in ecclesia ubi voluerit et sedeat in ea, ut cum vestiti fuerint infantes, confirmat eos.

K

382. Induti vero ordinantur per ordinem sicut scripti sunt in circuitu et infantes quidem in brachiis dextris tenentur, maiores vero pedem ponant super pedem ⟨dextrum [1]⟩ patrini sui.

383. Pontifex [1] vero veniens ad infantes, tenente archidiacono chrisma, involutis scapulis et brachiis ex panno lineo, elevata et imposita manu super capita omnium, det orationem super eos cum invocatione septiformis gratiae spiritus sancti: *Spiritus sanctus superveniat in vos et virtus altissimi sine peccato custodiat vos.* Resp.: *Amen.*

384. Interim scola iussa facit letaniam ad fontes ad altare primo septenam et, spatio facto, alteram quinam. Ita enim inchoatur: stat primicerius unus in choro dextro et dicit cum ipso *Kyrie eleison*, et respondit secundicerius cum sinistro choro *Kyrie eleison* usque ter. Deinde *Christe eleison* usque ter, hoc sunt septem vices repetitae, unde et septenae dicuntur. Post haec *Christe audi nos* usque septies et sic per ordinem. Hoc ordine, intervallo facto, sequuntur, ut predictum est, letaniae quinae, id est quinquies repetitae.

385. Pontifex [1] vero veniens ad infantes, tenente archidiacono chrisma involutis scapulis et brachiis ex panno lineo, elevata et imposita manu super capita omnium, dat orationem super eos cum invocatione septiformis gratiae spiritus sancti.

386. Oratio. *Omnipotens sempiterne Deus qui regenerare dignatus es hos famulos et famulas tuas ex aqua et spiritu sancto, quique dedisti eis remissionem omnium peccatorum, emitte in eos septiformem spiritum sanctum tuum paraclitum de caelis, spiritum sapientiae et intellectus, spiritum consilii et fortitudinis, spiritum scientiae et pietatis, adimple eos spiritu timoris tui et consigna eos signo crucis Christi in vitam propitiatus aeternam* [1]. Resp.: *Amen* [2].

387. Oratione expleta, interrogantibus diaconibus nomina singulorum, pontifex, tincto pollice in chrismate, faciat crucem in singulorum frontibus ita dicendo: *Confirmo et* [1] *consigno te in nomine patris et filii et spiritus sancti.* Resp. *Amen. Pax tecum.* Resp.: *Et cum spiritu tuo.* Iterum confirmatis omnibus, dicit [2] hos versus: *Ecce sic benedicetur homo qui timet dominum. Benedicat vobis dominus ex Syon, ut videatis bona Hierusalem omnibus diebus vitae vestrae. Custodiat vos dominus in timore suo sanctissimo. Qui vivit et regnat deus in*

381. [1] Ut autem ... confirmat eos.] *om. hic.* K; *sed cf. sub n.* 379.
382. [1] dextrum] *om.* K *et Hittorp.*

385. [1] Pontifex vero ... sancti] *om. hic* C; *sed cf. sub n.* 383.
386. [1] eternam ⟨Per.⟩ *suprascr.* C. — [2] Amen] *In editione Hittorpii* Amen *ponitur post singulas invocationes spiritus septiformis.*
387. [1] et consigno] *om.* K. *et Hittorp.* — [2] dicat C.

386 *Hadrianum* (Lietzmann 54); *Hadrianum* supplémenté (Wilson 57);

saecula saeculorum. Resp.: *Amen. Pax vobiscum.* Resp.: *Et cum spiritu tuo.*

388. Item oratio post confirmationem. *Deus, qui apostolis tuis sanctum dedisti spiritum, et per eos eorumque successores caeteris fidelibus tradendum esse voluisti, respice propitius ad humilitatis nostrae famulatum et praesta, ut eorum corda, quorum frontes sacro chrismate delinivimus et signo crucis designavimus, idem spiritus sanctus adveniens templum gloriae suae dignanter habitando perficiat. Per dominum nostrum. In unitate eiusdem spiritus sancti.*

389. ⟨Tunc [1] pronuntiat diaconus *Humiliate vos ad benedictionem.* Resp.: *Deo gratias*, et episcopus det benedictiones super confirmatos: *Benedicat vobis omnipotens Deus qui cuncta creavit ex nichilo et vobis in baptismate per spiritum sanctum remissionem omnium tribuit peccatorum.* Resp.: *Amen.* Alia. *Quique eundem spiritum sanctum in igneis linguis discipulis dedit, ipsius illustratione corda vestra perlustret atque in suum amorem iugiter accendat.* Resp.: *Amen.* Alia. *Quatenus eius dono a cunctis vitiis emundati, ipsiusque opitulatione ab omnibus adversitatibus defensi templum eius effici mereamini.* Resp.: *Amen. Quod ipse prestare dignetur*⟩.

390. Hoc autem omnino precavendum est ut non neglegatur, quia tunc omne baptismum legitimum christianitatis nomine confirmatur. Quibus expletis, iussi incipiunt in ecclesia letaniam tertiam, trinam ordine suprascripto, et campanae tanguntur, et ingrediuntur ad missam. Et cum dixerint *Agnus Dei*, magister scolae dicit excelsa voce: *Accendite.* Tunc primum inluminantur omnes cerei neophitorum quos manibus tenent, et inluminatur ecclesia. Ea vero quae sequuntur, id est *Christe audi nos* et *Kyrie eleison*, tamdiu debent morose repeti, ut ministri queant procedere. Nam ministri ita debent esse preparati ante ostium sacrarii, ut cum magister scolae dixerit *Accendite*, absque mora procedant usque ad altare.

391. Et procedit pontifex de sacrario cum ingenti decore, cum thimiamateriis et duobus cereis unde superius diximus, et stant sicut antea a dextris et a sinistris altaris. Letania expleta, dicit pontifex: *Gloria in excelsis Deo.* Quo finito, dicit: *Pax vobiscum.* Resp.: *Et cum spiritu tuo.* Et dat orationem hanc:

392. *Deus qui hanc sacratissimam noctem* ⟨*gloria* [1] *dominicae*

389. [1] Tunc ... dignetur (*in fine*)] *om.* K *et Hittorp.*
392. [1] gloria ... Per.] *om.* K.

388. *Pontif. rom. XIIe s.*, XXXII, 35 (Andrieu 247-248).

resurrectionis illustras, conserva in nova familiae tuae progenie adoptionis spiritum quem dedisti, ut corpore et mente renovati, puram tibi exhibeant servitutem. Per⟩.

393. Deinde legitur Apostolus: *Si conresurrexistis* [1]. Canitur [2] *Alleluia. Confitemini domino.* Tractus. *Laudate dominum.* Sequitur evangelium: *Vespere sabbati.* Ante evangelium non portant lumen in ipsa nocte, sed tantum incensum. Non cantant offertorium neque *Agnus Dei* nec communionem, sed missam per ordinem et *Pater noster* usque *Pax domini sit semper vobiscum.* Et osculum pacis inter se non faciunt [3]. Postquam omnes communicaverint, dicitur oratio ad complendum. Et dicit diaconus: *Ite missa est*, secundum romanum ordinem, sed usus ecclesiae non vult hoc propter vesperos.

394. In hac nocte de vespertinali synaxi apud romanos nichil agitur neque ante missam neque post missam. Apud nos autem unus de scola cui iussum fuerit pro antiphona incipit *Alleluia* ad vesperum. Et dum communicaverint, cantatur pro vespera festinanter psalmus *Laudate dominum omnes gentes.* Ante *Magnificat* vero lectio non dicitur vel versus, sed antiphona *Vespere autem* [1]. Finito *Magnificat*, dicit orationem hanc:

395. *Deus qui renatis ex aqua* ⟨*et* [1] *spiritu sancto celestis regni pandis introitum, auge super famulos tuos gratiam quam dedisti, ut qui ab omnibus purgati sunt peccatis a nullis priventur promissis. Per*⟩.

396. Illud autem de parvulis providendum est, ne postquam baptizati fuerint ullum cibum accipiant, neque lactentur sine summa necessitate antequam communicent sacramento corporis Christi. Et postea per totam ebdomadam paschae, omnibus diebus ad missam veniant et parentes eorum pro ipsis offerant et communicent omnes. Item ipsa die diurnalem cursum separatim canunt. Tunc finitis omnibus, descendit pontifex cum omni decore usque in cubiculum suum cum pace et gaudio. Eodem die, domnus papa et ceteri Romani ova manducanti et formaticum, ⟨id [1] est caseum⟩.

397. ⟨Benedictio [1] casei in eodem sabbato sancto paschae. *Dignare, domine omnipotens, benedicere et sanctificare hanc creaturam casei, quam ex adipe animalium producere dignatus es, ut quicumque*

393. [1] consurexistis ⟨cum Christo⟩ C. — [2] Cantatur C. — [3] faciant C.
394. [1] autem ⟨sabbati⟩ C.
395. [1] et spiritu ... Per.] *om.* K.
396. [1] id est caseum] *om.* K.
397. [1] Benedictio casei ... Per.] *om.* K.

cipio verbo separavit a terra et, quattuor fluminibus dividens [4], *totam terram rigare precepit. Adiuro te et per Iesum Christum filium eius unicum dominum nostrum, ut efficiaris in* [5] *eo qui in te baptizatus erit* [6] *fons aquae salientis in vitam aeternam, regenerans eum Deo patri et filio et spiritui sancto qui venturus* [7].

25. ⟨Tunc [1] dices: *Dominus vobiscum*, respondentibus cunctis: *Et cum spiritu tuo.* Et dices: *Oremus.*⟩ *Adesto, domine, tuis adesto muneribus, ut quod nostro gerendum est servitio, tuo impleatur auxilio. Per.*

26. ⟨Deinde [1] dices alta voce, quasi prephationem decantando: *Per omnia saecula saeculorum.* Resp. *Amen*⟩.

Sequitur: *Deus, qui invisibili potentia*, ut [a] supra.

27. Benedictio [1] fontis. Postea dices orationem istam:

Domine, sancte pater, omnipotens, aeternae Deus, aquarum spiritalium sanctificator, te supplices [2] *deprecamur, ut ad hoc ministerium* [3] *humilitatis nostrae respicere digneris et super has* [4] *aquas* [5] *abluendis et vivificandis* [6] *hominibus preparatas* [7] *angelum sanctitatis emittas, quo, peccatis vitae prioris ablutis, reatuque deterso, purum sancto spiritui habitaculum in regeneratis procurent* [8]. *Per.*

⟨28. Postea [1] mitte chrisma in modum crucis in fonte, dicens lenta voce: *Sanctificetur et fecundetur fons iste, in nomine patris et filii et spiritus sancti.*

29. Et tenente illum eo a quo suscipiendus est, interroget ita dicendo:

---

[4] ⟨totam terram⟩ dividens G. — [5] in] *om.* B. — [6] erit] puerit C. — [7] venturus ⟨est iudicare vivos et mortuos et omne saeculum per ignem⟩ B.

25. [1] Tunc ... Oremus] *om.* B; Benedictio fontis G; et dices hanc orationem D.

26. Deinde ... Resp. Amen] *om.* D; Deinde ... orationem istam (n. 27)] *om.* B; Item benedictio G.

27. [1] Sequitur⟩ benedictio D. — [2] suppliciter D. — [3] misterium B G. — [4] has] *om.* D; as, *corr.*: has C. — [5] aquas ⟨quas⟩ B G. — [6] et viv.] *om.* D. — [7] preparas B G; preparata D. — [8] procuret B G.

28. [1] Postea ... dicendo (n. 29)] *om.* B; Tunc faciat eis credulitatem interrogando hoc modo G; Postea ... ista oratio (n. 34)] Finita omnia sicut superius legitur, dices hanc orationem D.

---

25. Adesto ...] *ibid.*, à la suite, I, LXXIV (Wilson, p. 116; Mohlberg, p. 95), sous le titre: *Alia ad succurrendum.*

26. [a] Ci-dessus. *chap.* CVII, n. 30.

27. Domine sancte ...] *Sacr. Gélas.* I, LXXIV (Wilson, p. 116; Mohlberg, p. 95), à la suite de n. 25, et sous le même titre.

28. Cf. ci-dessus, *chap.* CVII, n. 31 (var.)

29. [a] *Sacr. Gélas.* I, LXXV (Wilson, p. 116; Mohlberg, pp. 95-96) (plus bref à la fin).

[a] *Credis in Deum patrem omnipotentem?* Resp.[1] *Credo.*

Credis [2] *et in Iesum Christum filium eius unicum dominum nostrum natum et passum?* Resp.[1] *Credo.*

Credis et in spiritum sanctum, sanctam ecclesiam catholicam, sanctorum communionem, remissionem peccatorum, carnis resurrectionem et vitam aeternam? Resp.[1] *Credo.*⟩

30. ⟨*Vis* [1] *baptizari?* Resp. *Volo.*

31. Baptizas eum sicut ordo est et dices:

Tu, talis, baptizo te in nomine patris et filii et spiritus sancti, in remissionem omnium peccatorum.

32. Postea tanges eum de chrismate in vertice et dices orationem hanc:⟩

Deus omnipotens, pater domini nostri Iesu Christi, ut [a] supra.

33. ⟨Et [1] cum dabis ei pannum chrismatis, dices:

Accipe vestem sanctam candidam, ut [a] supra.

34. Postea sequitur ista oratio:⟩

Omnipotens sempiterne Deus, qui regenerasti hunc famulum tuum ex aqua et spiritu sancto, quique dedisti [1] *ei remissionem omnium peccatorum, tribue ei continuam* [2] *sanitatem ad agnoscendum unitatis* [3] *tuae veritatem* [4]. *Per.*

35. Alia [1]. *Omnipotens et misericors Deus, maiestatem tuam supplices deprecamur, ut famulum tuum digneris serenis aspectibus tuis presentare et, cui donasti baptismi sacramentum, longevam tribuas sanitatem. Per.*

36. ⟨Hoc [1] facto, cum vestitus fuerit, ingrediatur ad missas et communicet.

---

29. [1] Resp.] *om.* B. — [2] ⟨Interroget⟩ Credis G.

30. [1] Vis ... orationem hanc (n. 32)] *om.* B; Tunc tangis eum de crismate et dicis hanc orationem. G.

33. [1] Et ... oratio (n. 34)] *om.* B; Postquam baptizatus fuerit, dices hanc orationem G.

34. [1] ⟨ei⟩ dedisti ei D. — [2] continuæ D. — [3] bonitatis B C D. — [4] veritatem] bonitatem D.

35. [1] Alia] *om.* B D.

36. [1] Hoc facto ... dicendo (n. 37)] *om.* B; Ordo ad confirmandum. Spiritus sanctus superveniat, ut supra G; Hoc facto ... spiritu tuo (n. 37)] *om.* D.

---

30. Ci-dessus, *chap.* CVII, n. 30.

32. [a] *Ibid.*, n. 35 (*Sacr. Gélas.* I, LXXV; Wilson, p. 177; Mohlberg, p. 96).

33. [a] *Ibid.*, n. 36.

34. *Sacr. Gélas.* I, LXXV (Wilson, p. 117; Mohlberg, p. 96), dans l'*Ordo* du baptême d'un malade.

35. *Sacr. Gélas.* I, LXXXV (Wilson, p. 117; Mohlberg, p. 96) (à la suite de n. 34).

Omps sempt dꝰ. qui rege
nerasti famulū tuū. ij. ex
aqua & spū sco. quiq dedisti
eis remissionē omiū pec
catoꝝ tribue eis comunū
sanitatē. ad agnoscenda
unitatis tue veritatē.

Omps sempt dꝰ. Ad
maiestatē tuā supplices
deprecamur: et hunc famu
lū tuū. ij. digneris serenus
aspectib⁹ pscrutare: a cui
dono. tu. baptismi. sacra
mentū. longe tua tribuas
sanitate. P. Post has aut
orationes dicit. Effe
phatha. quod dicen
do. Corpus & sanguis
dñi nri ihu xpi custodiat
te in unitate. et in pacē. am.
hec autē finito. revestiant
in pace domū. & cotidie
ad. ix. die. donec expleat
ur. viii. dies. reparē. etiā
spūs. ne. misse requirant
ur. dñi. Explicit liber

Pre[illegible]
pia[illegible]
[illegible]
[illegible]
Kyrieleyson. xpe
nos Saluator mundi
unua nos. kyrieleyson. xpe
leyson. kyrieleyson. Gloria in
excelsis deo.

Ds qui hanc sacratissi
mā nocte gloria
dominice resurrectionis
illustras conserua in
ua familiā tuā pgenie
adoptionis. spm que de
disti. ut corpore & mē
renovatum. puris tibi exhi
beant seruitutē. Pr. mun
tate eiusdē. Et cū tuis

Pavli ap. ad colos. Fres. Si conresurre
tis cū xpo. que sursū sunt
querite. ubi xps est in
dextera dei sedens. que
sursū sunt sapite. non q
sup terrā. Mortui enim
estis. & vita vra abscon

Socrs Stadia Fr. 279

Soest StB Fragm. 279

Missale?

c. XI

STADTARCHIV
SOEST

Fragm. 31

Cod. Fragm. Augustinus Confessiones 2 Bll.

ē flebā. unsup ē inflabar facetijs. Ysti enī erat
illa ędificans carnaſ. a fundamto humilitatis. qđ
ē xp̄s ihc. Aut q̄ndo illi libri me docerent eā.
inquos me pp̄ea postquā scripturaſ tuaſ ēsidera
re credo uoluisti incurrere. ut impm̄ recordatio
nis meę. q̄m ex eis affectē ēem. ē cū postea in libris
tuis mansuefactē ēem. ē cuiusmodi digitis tuis con
tractarentē uulnera mea. Discernerē atq. distin
guerē qđ interēt inter p̄sumptionē. ē confessionē cum
videremus q̄ eundē sit. nec videremus qua. ē uia ducen
tē ad beatificā patriā. Non tantū cernenda. s. ē
habitanda. Illā si p̄mo scisset tua littera informat
ēem. ē in caritū familiaritate obdulcuisset m. ē postea
in illa uolumina incidisset. fortasse aut abrupuissent
me. a solidamto pietatis. Aut si in affectu quē salu
brē imbiberā p̄stassē. Lutarē etiā ex illis libris cū
posse ēcipi. si cos solos q̄sq̄m didicisset. ē aq. dum me
arripuit uenerabilē stilū spūs tui. ē p̄cipuē ex apl̄o
paulū. ē p̄iert ille quęstiones. unq. in aliq̄ndo u
sus ē aduersari sibi. ē in ēgruere testimonijs legis
ē pphārū regi sermonis ei. Et apparuit mihi
una facies eloquiū castę. ē exultare cū tremore
didici. ē coepi. ē inueni q̄ q̄d illae uerū legerā
Hl ac cū cōdatione gr̄ę tuę didici. ut quidē. non
sit gl̄a. si n accepta. Non solū id qđ uidē. sed etiā
ut uideat. Quid enī habē. qđ n accepit. Et ut
te quies sępe inde n solū ammoneat. ut uideat. sed
etiā sanē. ut teneat. Et q̄ delinquq̄ uidere non
potest. uia tam ambulē. qua uenit. ē uideat.
ē teneat? Quia ē si ēdelectet homo legi di
scdm interiorē hoiem. qđ faciē dealia lege
inmembris suis repugnante legi mentis mee.
ē se captiuū ducente in lege peccati. quę est
in membris ei? Qm iuste es dne. nos aut̄ pecca
uim. iniq. fecim. impie gessim. ē grauata est
sup nos manus tua? Et iuste tradita sum̄ antiq
peccatori p̄posito mortis. q̄a psuasit uolunta
ti nrę. similitudinē uoluntatis suę. qua inuen
tare tua n stat. Qđ faciē miser homo. q̄s ei
libabit decorpore mortis ei huius. n gr̄a tua p
ihm xp̄m dnm nr̄m. quē genuisti coetnū. ē
creasti in principio uiarū tuarū. inq̄ princeps
huius mundi n inuenit q̄quā morte dignū. Et
occidit ei. ē cuiusmodi ē cyrographū qđ erat
contrarium nob. Hoc illę litterę n habent? n habt
illę paginę ullū pietatis huius. lacrimas confessi

tionis tuę. sacrificium tribulationis tuę. populū
catechumenorum. ē humilitatē. oris fidelis
tatis. Xp̄i spūs sci. peccatis p
cantat. nne do subdita erit deo
ei saluatore meū. Et ei
tatis mis. susceptor mis n
Nemo ibi audit uocantē. uenite
bonatus. Dedignant abeo discere
ē humilis corde. Abscondisti hęc
bis. ē prudentibus. ē reuelasti ea pa
aliud ē desiluestri cacumine uide
pacis. ē ut ideā n inuenire. ē fru
ri punita. circū obsidentib; ē insid
fugimus desertorib;, cū p̄nce suo
draconē. Et aliud tenere uia illuc
cura celestis imperatoris munita. ubi
nant. q celestē mulcia deseruerunt
ei ei sic supplicui. Hęc m inusi
mus modis. cū munimū apl̄ę tuę
ē cōsiderabā opera tua. ē ocpauerā

INCIPIT LIBER VIII.

Deus Meus Recordet
rū actione tibi. ē sitat mias tua
pfundant ossa mea delectatione tui. a
quis similis tibi. Disrupisti uincula me
cē tibi sacrificiū laudis. Quomodo dis
ea. narrabo; ē dicent omes q adorant
dunt hęc. Benedict dns in celo ē in
nū. ē mirabile nom ei. Inhęserunt p
mea uerba tua. ē undiq, circū nalli
dentia tua deitu certi ea. quā tuis ea
mare. ē qsi pspeculū uidem. Dubi
omis de incorruptibili substantia. qđ
omis substantia. Ablata m erat nec
dere. s. stabilior unde ēt cupiebā. De
popli una nutabant oīa. ē mundi
cor afermento uacui. ē placebat mu
nator. ē ure pauis angustias adhuc p
Et unmisisti immentē meā. usuq; ē bo
specu meo. pgere adsimplicianū. q m
apparebat seruus tuus. ē lucebat in
Audieri ea qđ adunenunc sua deu
ē uiuere; ea u te senuerat. ē longa
ita bono studio sectande uię tuę
multa edoct m uidebat. ē uere sic
m ut pferrē uolebā eserena secū

cf. Marburg UB. Ms. 36
Wien NB. 2575 (Bischoff, Mc. Studien 2, Taf. VI)
Manchester J. Ryl. Lib. Ms. lat. 110